

EKSAMENSOPPGAVE

JUS1111 - Privatrett I - Høst 2017

Dato: Fredag 15. desember 2017

Tid: 10.00 - 16.00

Del I: Praktikum. Antatt tidsbruk 4 timer.

I Lilleby var det stor oppstandelse. Miljøpartiet Spiren hadde vunnet kommunevalget. Grønn transport var Spirens hjertesak, og det nye kommunestyrets første tiltak var nye sykkelveier fra Vestlia og inn til sentrum. Tiltaket innebar fjerning av en mengde parkeringsplasser beliggende langs kommunale veier i Vestlia. Svært mange av beboerne i Vestlia klaget til kommunen. Uten gateparkering ville det bli umulig å eie bil i Vestlia, mente de som klaget. Kommunen hadde derfor bestemt seg for å avholde et folkemøte, for å informere Vestlias innbyggere om at "grønne løsninger er gode løsninger". Folkemøtet skulle finne sted i Rådhuset en kveld i midten av januar.

En av dem som definitivt skulle på møtet, var Peder Ås, beboer i Vestlia og en fremgangsrik forretningsmann. Peder hadde akkurat kjøpt ny bil, og var så opprørt over forslaget til sykkelvei at han for første gang i sitt liv hadde tatt initiativet til en aksjonsgruppe, under slagordet "La bilen leve!". Som leder i aksjonsgruppa var det forventet at han skulle ta ordet under folkemøtet, og i bilen på vei til møtet tenkte han nøye på hva han skulle si. Da han parkerte på Rådhusets parkeringsplass, kom han på et glimrende argument: Han skulle peke på hvordan bydelen ville bli tømt for eldre og barnefamilier. I all sin iver la Peder ikke merke til at det var ren holke på parkeringsplassen. Idet han steg ut av bilen, skled han på den speilblanke isen, og slo hodet i bilens dørkarm. Peder besvimte, og da han kom til seg selv igjen, lå han i en ambulanse på vei til sykehuset. Han var blitt funnet av en annen møtedeltaker. Det viste seg at Peder hadde pådratt seg en kraftig hjernerystelse, og han ble sykemeldt det neste halvannet året, før han kom tilbake i arbeid.

Peder krevde erstatning for tapte lønnsinntekter fra egen trafikkforsikrer, forsikringsselskapet Berg. Berg avviste kravet og viste til at bilansvaret kun omfatter skader som er forårsaket av motorvogn. Peder hadde skadet seg fordi han hadde vært så uheldig å skli på isen.

Peder krevde også erstatning fra kommunen. Han viste til at han aldri ville ha sklidd på Rådhusets parkeringsplass om den hadde vært forsvarlig strødd. Peder fremholdt at det var helt uforsvarlig at parkeringsplassen først ble strødd så sent på kvelden, siden «hele byen hadde vært speilblank fra tidlig morgen». Og dette gjaldt særlig med tanke på at det skulle avholdes et stort folkemøte på Rådhuset samme kveld, hvor det var ventet at «alt som kunne krype og gå i Vestlia» ville dukke opp. «Skulle tro at strøingen var ledd i gjennomføringen av det grønne skiftet», sukket Peder.

Peder var nærmere sannheten enn han ante. Nærmere undersøkelser viste at den nytilsatte vaktmesteren, Lars Holm, hadde unnlatt å strø på parkeringsplassen. Holm var miljøaktivist og sterk motstander av bilbruk. Han hadde derfor bestemt seg for ikke å legge forholdene til rette for «bilfolket». Dersom folk var så dumme at de kjørte bil til møtet, skulle han iallfall ikke hjelpe dem, og om de skled, fikk det være deres problem.

Kommunen avviste ethvert ansvar. Det ble vist til at Peder selv måtte ta ansvar for hvor han ferdes. Og kommunen kunne iallfall ikke være ansvarlig for at den nytilsatte vaktmesteren hadde valgt å aksjonere mot bilister på egenhånd. Det var i strid med instruksene om at Rådhusets parkeringsplass skulle strøs umiddelbart ved behov, og på særlig glatte dager som på denne ulykkesdagen, skulle det strøs allerede kl. 07.00.

Spørsmål 1: Drøft og avgjør om Berg er ansvarlig etter reglene om bilansvar.

Spørsmål 2: Drøft og avgjør om kommunen er ansvarlig etter reglene om arbeidsgiveransvar.

Folkemøtet ble avholdt i Rådhuset, som var et bygg fra 1950-årene. Ventilasjonsanlegget fungerte svært dårlig, og det ble klamt og dårlig luft i salen under møtet. For å sørge for utlufting i pausen, åpnet en ukjent møtedeltaker nødutgangen. Utgangen, som ellers aldri ble brukt, var en dør som førte direkte ut på baksiden av bygget. Det var imidlertid halvannen meter høydeforskjell fra dørterskelen og til bakkenivå, uten at det var bygget trapp til avsatsen. I pausen valgte de fleste å gå ut samme vei som de kom inn, det vil si gjennom hovedinngangen. Men noen av møtedeltakerne som stod bakerst i lokalet, tenkte at de ikke ville rekke ut innen pausen var over, og de valgte derfor å benytte nødutgangen. Marte Kirkerud, som gikk i ivrig diskusjon med Lars Holm om viktigheten av å få til et grønt skifte, fulgte den lille strømmen ut nødutgangen, uten å legge merke til at de som var foran henne, hoppet ned. Da Marte gikk ut døren, trakk hun dermed uforvarende ut i løse luften, og falt halvannen meter ned. Marte pådro seg en alvorlig ryggskade i fallet, og ble 100 % varig ufør.

Marte krevde erstatning for personskaden fra kommunen etter reglene om ulovfestet objektivt ansvar. Hun viste til at en nødutgang som går rett ut «i løse luften», og ender i et fall på halvannen meter, utgjør en ekstraordinær risiko, som typisk fører til skade. Rådhuset er et bygg hvor alle Lillebys borgere trygt skal kunne ferdes, fremholdt hun, og hensynet til innbyggerne tilsa særlige krav til sikkerheten.

Kommunen avviste ansvaret, og viste til at nødutgangen normalt var låst, og at utgangen uansett kun skulle benyttes i nødsituasjoner. En høydeforskjell på halvannen meter kunne dessuten ikke utgjøre noen særlig risiko, og et fall ville normalt ikke føre til store skader. Selv om Rådhuset var et eldre bygg, var det bygget i samsvar med datidens byggeskikk. Marte Kirkerud hadde skadet seg fordi hun selv ikke hadde fulgt med hvor hun gikk, og derfor hadde hun ved sin egen uaktsomhet forårsaket skaden.

Spørsmål 3: Drøft og avgjør om kommunen er ansvarlig etter reglene om ulovfestet objektivt ansvar.

Spørsmål 4: Under forutsetning av at kommunen er ansvarlig: drøft og avgjør om erstatningen kan settes ned etter reglene om skadelidtes medvirkning.

Del II: Teori. Antatt tidsbruk 2 timer.

Om avtaletolkning

1. Redegjør kort for formålet med avtaletolkning og de ulike momenter som kan trekkes inn i en tolkningsprosess.
2. Høyesterett har i flere dommer gitt uttrykk for at prinsippet om objektiv fortolkning har særlig styrke i avtaler mellom næringsdrivende. Redegjør for hva du forstår med dette prinsippet, og hvilke hensyn som ligger bak det. Drøft hvorvidt dette legger føringer for tolkningsmomentene som omhandlet i punkt 1.

(Begge punkter skal besvares).

Oslo, 11.12.2017

Peter Hambro

Faglig eksamensleder

